

2008. szeptember 29.

I. évfolyam 13. szám

Vértes-Gerecse Akciócsoport

A helyi vidékfejlesztési stratégia aktualitásai

2008. szeptember 26.-a nagy nap a helyi vidékfejlesztési közösségek életében. Hiszen ekkor derül ki, kik azok a csoportok, akik jól teljesítettek, és elnyerhetik a számukra kikalkulált nem kis összeget, és megkezdhetik a vidékfejlesztési elképzelések megvalósítását. Ezen a napon kiderül az is, hogy helyi közösségként vagy LEADER akciócsoportként működhet ezután a már bíróságon is bejegyzett új egyesület. A Vértes-Gerecséhez hasonlóan az ország többi szerveződése is azt reméli, elnyeri a LEADER fejlesztési forrásokat is, hiszen akkor nemcsak több pénzügyi keret jut a fejlesztésekre, hanem megvalósulhatnak az itt helyben megfogalmazott elképzelések, tervek.

Az FVM által kért módosítások elkészültek a helyi vidékfejlesztési stratégiát illetően, így most már elmondhatjuk, a célegyenesben vagyunk.

A Vértes-Gerecse elnöksége 2008. szeptember 19-én Vértessomlón ülésezett, hogy a III. tengely pályázataival kapcsolatban felmerült pontozási mellékleten változásokat eszközöljön. Az Irányító Hatóság erre minden akciócsoportban lehetőséget biztosított, hiszen a majdan beérkező pályázati kérelmeket az akciócsoport előzetesen pontozni, értékelni fogja. Az elnökség tanácskozása hasznos volt, hiszen az észrevételeket közösen vitatták meg, majd elkészítették a javasolt pontozásokat is.

Az elnökségi ülésen sor került a felállítandó munkaszervezet kérdésére is. A tagok kézhez kapták azt a tájékoztatót és rendelet-tervezetet, amit a napokban küldött meg minden akciócsoportnak a régiós koordinátor. Az áttanulmányozás után az elnökségi tagok arra a következtetésre jutottak, hogy az információk hiányossága miatt nehéz így munkaszervezetet felállítani, és a jövőben tervezni. De bíznak benne, hogy a szeptember 26.-ai eredményhirdetés után tisztábban kirajzolódnak a munkaszervezetre vonatkozó lehetőségek. A működést 2015-ig kell biztosítani, habár a pályázati kiírások lezárulnak 2013-ban, de az elszámolások ezután következnek.

A munkaszervezet feladata lesz, hogy ügyfélszolgálati irodát tart fent, részt vesz majd a helyi vidékfejlesztési stratégia éves felülvizsgálatában, szakmai tanulmányokat, elemzéseket készít, tájékoztató és információs tevékenységet lát el a HVS megvalósítása érdekében. Ezen kívül segítséget nyújt a támogatási- és kifizetési kérelmek összeállításában.

A feladatok sora ezzel még nem zárul le, mert folyamatos lesz a kapcsolattartás az akciócsoport tagokkal, elnökséggel és a pályázókkal egyaránt.

Pályázati információk

Hasznos Linkek

www.vercse.hu

www.fvm.hu

www.mvh.gov.hu

Felhívjuk az akciócsoport tagok figyelmét, hogy hamarosan elindulnak az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. tengelyes intézkedései:

- mikrovállalkozások létrehozása, fejlesztése
- falumegújítás-, és fejlesztés
- turisztikai tevékenységek ösztönzése
- vidéki örökség megőrzése

A rendelet tervezetek alapján már 2008. október 1-től lehet támogatási kérelmeket benyújtani az akciócsoport felé. Kérjük azokat a pályázókat, akik kérelem benyújtását tervezik, hogy folyamatosan figyeljék a www.fvm.hu, valamint a www.vercse.hu oldalakat, ahol az aktuális pályázati felhívások, információk olvashatók.

Tervezzünk és fejlesszünk együtt!

Megalakulnak a Közkincs-kerekasztalok

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium minden évben meghirdeti a Közkincs Programot, mely a térségi szintű kulturális kerekasztal létrehozását és működését támogatja.

A pályázati kiírás azt tartalmazta, hogy a kulturális fejlesztés a területfejlesztés elengedhetetlen része, és egy bizonyos térség fejlesztése szempontjából kihagyhatatlan. A cél az volt, hogy azok a szakemberek találkozzanak, akik a kultúra területén tevékenykednek, és ezzel a programmal összefogásra és közös cselekvésre ösztönözhetőek. Így jöttek és jönnek létre a kistérségi Közkincs-kerekasztalok, melyek feladatai:

- részvétel a kulturális tervezési, fejlesztési folyamatokban
- térségi/mikrotérségi szintű pályázat készítés
- információ közvetítés a megyei közművelődési központok, intézetek, a regionális közkincs bizottság és a térségben a kultúra területén dolgozó szakemberek között
- kistérségi kulturális adatbázis, ezzel összefüggő szolgáltatásjegyzék készítése
- kulturális/közművelődési stratégia elkészítésének koordinálása

2007. évben a tatabányai kistérségben a Tatabányai Többcélú Kistérségi Társulás nyújtott be pályázatot, sikeresen. Azóta elkezdődött a műhelymunka, többszöri tanácskozásokra került sor. A tatabányai kistérség mind a 9 települése részt vesz a programban.

A tatai kistérségben 2008. szeptember 17-én került sor a Közkincs kerekasztal alakuló ülésére, ahol polgármesterek, kulturális intézményvezetők, civil szervezetek képviselői vettek részt. Itt meghallgathatták a program lényegét, majd a tardosi Művelődési Ház vezetője, aki egyben a tatai kistérségbeli program felelőse is, mutatta be Tardos község eddigi eredményeit a kulturális értékek felvértezése terén.

A program következő év májusáig tart, addig készül el a térség kulturális stratégiája, melynek egyik pillére lesz a Vértes-Gerecse vidékfejlesztési stratégiája, és az összegyűjtött értékleltárak is.

A Magyar Vidék Napja

2008. szeptember 26-a volt az idén a Magyar Vidék Napja, melyet hagyományteremtő céllal rendeztek meg. Ezen a napon hirdették ki a nyertes vidékfejlesztési közösségeket. Az eredmény pedig a következő: az országban 96 akciócsoport működhet LEADER közösségként, így megkezdheti a fejlesztéseket, ki-ki az akciócsoport-hoz mért keretösszegek felhasználásával. A **Vértes-Gerecse** Vidékfejlesztési Közösség is a nyertesek között van, az akciócsoportot a rendezvényen **Schunder Tibor**, az egyesület elnöke képviselte.

A **Mezőgazdasági Múzeum** előtti téren a régiók sátrai álltak, ahol meg lehetett kóstolni a házikenyérből készült zsíros kenyeret, a finom borokat és pálinkákat, gyümölcsleveket, és sok-sok olyan terméket, ami a vidékre jellemző. A kézművesek sátrainál szép portékák voltak kiállítva, a bátrabbak kipróbálhatták a korongozást, csuhébaba készítést is.

A múzeum üvegtermében tartották meg az ünnepséget, ahol a miniszterelnök köszöntötte az akciócsoportokat, és gratulált a vidék sikerének. Itt lehetett megtekinteni azt a kiállítást, ami az összes akciócsoport tablójából állt, bemutatva egyedi értékeiket.

A Vértes-Gerecse Vidékfejlesztési Közösséget Bajról Turay István (Turay Pincészet) képviselte, aki kiváló boraival a Közép-dunántúli régió sátrába vonzotta a nézelődőket. Szívélyes vendéglátásával és finom nedűivel hamar a látogatók kedvencévé vált. A színpadon helyi művészek, együttesek, táncsoportok, zenekarok léptek fel, közösségünkben a dunaszentmiklósi Schwäbische Freunde zenekar játszott, akik tradicionális német nemzetiségi zenéjükkel táncrea bírták a közönséget is. Reméljük ez az alkalom jó lehetőség volt arra, hogy országos szinten is bemutatkozhassunk, és ismertté váljunk.

Bemutakoznak a Vértes-Gerece Akciócsoport tagjai

Gyermely—a tészta hazája

Gyermely község a Gerece hegység nyúlványainál Esztergomtól 30, Tatabányától 25 km-re az M1-es autópálya zsámbéki leágazásától 10 km-re található. Gyermely személynévi előzménye a latin German volt. A hagyományok szerint nevét a községben átfolyó csermelyről kapta. A települést Kiskomárom néven is említik. A környéken talált és a Nemzeti Múzeumban őrzött késő bronzkori leletek tanúsága szerint ősidők óta lakott hely. Későbbi időkben származó, különösen jelentős tárgyi emlék a falu határában fellelt két római polgárjogot elnyert avarisk síremléke. A magyarok már a honfoglalás idején letelepedtek itt. Földvárát építették, aminek nevét a Bencevár nevű dűlő őrzi. A község a megyék megszervezése után a XVII. századig Esztergom megyéhez tartozott, csak ezt követően került Komárom megyéhez. A török kiűzése után Krappfl tábornok, majd gróf Esterházy, később a gróf Sándor család birtokolta. A dombtetőn álló katolikus templomát 1749-ben építették egy XV. században épült gótikus templom újjáépítésével. Az 1786-ban épült református temploma mai formáját az 1934-es átalakításkor kapta. Több piaci központ: Budapest, Zsámbék, Bicske, Dorog, Tata, Esztergom között helyezkedik el, s ezt a földrajzi helyzetét előnyösen használta ki. Az asszonyok "tejhaszonnal" (túró, tejföl), tojással, baromfival, zöldségfélékkel és gyümölcscsel, a férfiak gabonafélével, növendék állatokkal, rőzsével, fával jártak a piacra, és a bányásztelepülésekre. A kofák jellegzetes áruja volt a "kacsafertály" (négy részbe vágott és úgy megsütött kacska), amelyet főleg szüret után vittek az esztergomi piacra. A bajnai uradalom Gyermelyen lévő területén nyári időben az aratási munkálatok, télen az erdő nyújtott kereseti lehetőséget. Sokan Budapestre mentek dolgozni, de kapcsolatukat nem szakították meg a faluval. Szőlőhegyei jó minőségű fehér bort adnak. Gyermelytől Tarján felé haladva eljutunk a községhez tartozó Gyarmatpusztára. A vadregényes környezetben lévő neogót kápolna rokokó oltára és faragott padjai Velencéből származnak. Itt temették el Sándor Móricot, a híres "Ördöglovast". A nagybirtokok államosításáig a Sándor-Metternich birtokhoz tartozott Gyermely és Gyarmatpuszta. A közel 1300 lakosú község mai központja színvonalas szolgáltatásokat biztosít, de az öreg faluban néhány utca még őrzi a vidék építészeti hagyományait. Gyarmatpuszta kedvelt pihenőhelye nemcsak a környékbelieknek, hanem az országból máshonnan idelátogatóknak is.

A falu legjelentősebb gazdasági egysége a Gyermely Rt. országos hírű tésztagyára (az ország száraztészta gyártásának 35%-a innen kerül ki), melyhez csatlakozik a több mint félmillió tojóttyúk tartására alkalmas "tojásgyár", valamint a közelmúltban felépült malom.

Az elmúlt évek munkálatainak köszönhetően megvalósult a község teljes infrastrukturális fejlesztése, kiépítésre került a víz, illetve kábeltévé hálózat, valamint teljesült a község vezetékes földgázzal való ellátása. Felújításra került a község katolikus és református temploma, valamint a gyarmatpusztai műemlék jellegű Metternich-kápolna.

Kikapcsolódási, pihenési
lehetőségek Gyermelyen:

Palota Panzió

Gyermelyi-tó (horgásztó)

2008. október 3-4. Falu-és Iskolanapok (részletes program a www.gyermely.hu-n)

Vértés-Gerecse Akciócsoport

64 209 lakos

37+1 település

6 kistérség

37 önkormányzat

51 civil szervezet

33 vállalkozás

*Vértés - Gerecse „Általél(r)ünk”,
kéz a kézben célhoz érünk!*

Hagyományok Mihály napján

E nappal kezdődött az úgynevezett **kisfarsang** ideje, a lakodalmasítások őszi időszaka, ami Katalin napjáig (november 25.) tartott.

Ez a nap a **gazdasági év fordulója**. A pásztorok ilyenkor adtak számot a rájuk bízott jószágokról. A hagyomány szerint Szent György napkor legelőre hajtott állatokat Mihály napján hajtották vissza a falvakba. Ezért ekkor számoltatták el, szegődítették újra a pásztorokat, ekkor fizették ki őket.

Sokféle időjárással kapcsolatos szólás, közmondás ismeretes Szent Mihály napra vonatkozóan. Az Ipoly menti falvakban úgy tartották, ha a fecskék nem repültek el eddig a napig, akkor hosszú őszre lehet számítani.

A pásztorok az állatok viselkedését kísérték figyelemmel, s abból következtettek a várható időjárásra. A természetben, az időjárásban is változás áll be, Szent Mihály napja az ősi napéjegyenlőség tájára esik, mintegy ott áll a tél kapujában.

Országsszerte emlékeztetéseket voltak a szentmihályi vásárok, amelyeket a nagyobb városokban tartottak. A távolabbi helyekről, akkor még lovaskocsival, vagy ökrös szekérrel mentek a vásárba. Így árultak a vargák, a csizmadiák, a kádárok, a szíjjártók, a szürszabók stb. De nemcsak azért mentek a vásárba, hogy megvegyék, amire szükségük van. Ez szórakozást, ismerkedést, hírszerzést is jelentett az embereknek. Ilyenkorra már megforr az újbör, beindul a pálinkafőzés, kezdődhet a lakodalmasítás őszi időszaka.

Programok innen-onnan

VIII. Mihály-napi Lovas-és pászortalálkozó

Csákvár, 2008. október 4. 9⁰⁰

A Berényi út melletti „Csikóakolnál”

Programok:

- fogathajtás
- Gulyásbemutató
- Csikósbemutató
- Szilaj gulya betelése lóháton
- Pásztorétel főző verseny
- Borkóstoló a Móri borvidék és a Váli-völgy boraiból
- Kézműves kirakodóvásár, néptáncbemutatók
- Pusztabuszos kirándulás a szilaj szürkemarha gulyához

„Musikfest im Herbst”

Német Nemzetiségi Fúvószenekari Találkozó

Szomód, 2008. október 5. 15⁰⁰, Művelődési Ház

Fellépők:

- Freunde Kapelle (Vértestolna)
- Heimattöne Kapelle (Vértessomló)
- Schwäbische Freunde (Dunaszentmiklós)
- Blaskapelle aus Sammet (Szomód)
- Die Eber Kapelle (Mány)
- Die Mondschein Kapelle (Pilisvörösvár)

A rendezvényre mindenkit szeretettel vár a Szomódi Német Kisebbségi Önkormányzat